

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Cászló József.	Egyesületi ára 4 fillér. Hozzájárulás és kiadói jutalom: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Évesben: Negyedévre	3 korona			
Egy évre	12 "			
Három hónapra	5 "			
Egy hónapra	20 "			

Szövetkezeti kiállítás.

Saját tudósítónktól.

Budapest, szept. 4.

Hatvan esztendővel ezelőtt Rochdale angliai városkában két egyszerű takács megalapította az első fogyasztó szövetkezetet. Akkor bizonyára még senki sem gyanította, hogy ez a magában jelentéktelen esemény a gazdaság történetében egy új korszak kezdetét jelentette s hogy néhány évtized múlva a Rochdale-i szövetkezet mintájára alakult fogyasztó egyesületek óriás mértékben föl fognak lendülni. Ma már palotáik és hatalmas árucarnokaik vannak, saját hajóik járnak a tengeren, hogy öt világrész kikötőiből hozzák a legkülönbözőbb cikkeket a szövetkezet központi raktárába, és egyik-másiknak forgalma eléri az ötszáz millió koronát. Most a nemzetközi szövetkezeti kongresszus alkalmából elküldötték a magyar fővárosba kimutatásait az eddig elért eredményekről, hogy ezzel is újabb lendületet adjanak a magyar szövetkezeti mozgalomnak.

A szövetkezeti kiállításnak, a mely a nemzetközi szövetkezeti kongresszussal kapcsolatban, ma hétfőn nyílik meg az Iparművészeti Múzeum palotájában, kétségtelenül legérdekesebb és legtanulságosabb része azok a táblázatok, kimutatások és áruminták, amelyeket a külföldi nagy szövetkezetek küldöttek a kiállításra. Némi fogalmat nyerünk ezekből arról a fejlődésről, amelyben a szövetkezeti mozgalomnak a külföldön része volt és megmutatják nekünk az utat, a melyen haladnunk kell, hogy ebben a tekintetben sem maradjunk el a külföld mögött.

De egyáltalában nincsen okunk szegyenkezni a kiállítás magyar része miatt sem, amely a magyarországi szövetkezeti mozgalom eddig elért eredményeit mutatja, be.

A termelő szövetkezést a marosvásárhelyi építő, csizmadia, cipész, asztalos és szabó ipari szövetkezetek kiállítása képviseli a legelőnyösebben, de emellett méltán fog feltűnést keiteni, a budapesti asztalosok szövetkezetének, a budapesti kocsigyártók szövetkezetének kiállítása is. Mind oly tárgyakkal szerepelnek a kiállításon, a melyek még nagy

iparművészeti kiállításokon is megállanak a helyüket tükéletes és izléses kivitelükkel.

Külön helységét foglalja el a kiállításnak a Hargya központi fogyasztó szövetkezet mintaraktára is egy vidéki fogyasztó szövetkezetnek tükéletesen felszerelt boltja, mellette pedig a vidéki-gazdakör tulipántos asztalaival és padjaival, ahol ott látható még a népkönyvtár is, aminő a kormány áldozatkészségéből nemsokára minden gazdakörnek lesz.

Az országos központi Hitelszövetkezet kisebbitett mintában bemutatja vidéki gabonaraktárainak egyikét, aminőket már huszonhét helyen létesítették. Látható továbbá a Budapesten tervezett központi gabonaraktár kisebbitett mintája is.

Mindezek a dolgok bizonynyal fel fogják kelteni a nemzetközi kongresszusra Budapestre rárdult külföldiek érdeklődését, annál is inkább, mert azt mutatják, hogy a szövetkezeti mozgalom nálunk is állandóan fejlődik, visszaesés sehol sem tapasztalható. A külföld érdeklődése pedig bennünket serkenteni fog arra, hogy fokozottabb munkálkodással haladjunk tovább előre a megkezdett úton.

Sőt ellenkezőleg e magyar rész minden bizonnyal ki fogja vinni a külföld elismerését. A hitelszövetkezés az utóbbi években nagy lendületet vett, a mire nézve szóló bizonyíték, amelyből kitűnik, hogy 1887-ben még 1607 tagja volt a hitelszövetkezeteknek, 1903-ban pedig már 366.721. Hasonló arányban szaporodott a hitelszövetkezetek, üzletrészek száma s az üzletrészek értéke is.

Takarmány hiány.

Az éltető napsugarak az idei nyáron kelletén túl szolgáltatnak hőséget. Oly sok volt a jóból, hogy miként az egyszeri paraszti menyecské elpazarolta, hogy nem szereti az ura, mert még egyszer sem verte meg, mi is kívántuk az ég haragos arczát látni, epedtünk, hogy ledörögje és slaposan helybenhagyja földünket erőteljes esőviharszállással. De a nap állhatatosan és vidáman mosolygott csurgattatta az emberek arczáról az izzadságot, perzsekte a vetéseket és oda se hederített kívánságainknak.

A nap nyájassága leginkább a földet boszartotta, annyira megharag-

dott, hogy nem törődött a reá bízott vetésekkel. S ebben az esetben, ha ketten veszekednek, a harmadik — nem nevet, mert a nap és föld összekülönbözésének mi isszuk meg a leveit.

Máskor se szoktuk takarmányban bővelkedni az új, zöld takarmány ideje előtt. Korpával, szecskával etetjük az állatokat, míg szénához, répához, és egyéb friss takarmányhoz juthatunk. A takarmányhiány idejének elmúlása után fellelegzik a gazda, látván, mily mohó étvágyal fogyasztja jószágát a neki nyújtott abrakot, s mint hizik, erősödik. Az idén azonban a takarmány éréskor felhangzott a vészkiáltás: „Nincs takarmány!” Az amugy is folyton gondokkal küszködő állattenyésztő látván vagyona pusztulását, teljesen elcsüggedt. Sietett jószágát, melyet megtartani és nevelni nem volt módja, alacsony, legtöbb esetben potom áron átszolgáltatni a mészárosnak, hentesnek, s a tömeges felhajtások következtében az élő és vágott husára pillanatnyilag hanyatlott, sok millió korona kárt okozván ez által amugy is sanyargatott tenyésztőinknek.

Gyors segítség szüksége forgott feun. A kormány sietett is a takarmány szállítására vonatkozó kedvezményeket életbe léptetni. Együttal megtiltotta a takarmány kivitelét, hogy a meglevő takarmány itt maradjon az országban.

A fenyegető veszély láttára a törvényhatóságok és városok is megkezdtek segélyakciójukat, hogy a termés és a rossz takarmányhiány következtében beálló inséget a legszűkebb mederbe szorítsák és csökkentsék pusztító hatását.

Most az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is akcióba lépett. Egy permanenciában maradó országos bizottságot alakított, mely a kormányval és társadalmi testületekkel karöltve fogja az inség enyhítésére célzó intézkedéseket végrehajtani.

E cél elérésére főleg a következő eszközöket akarja felhasználni az országos bizottság. Fel fogja kérni a gazdasági egyesületeket, hogy a kormány által alakítandó inség-bizottságban részt vegyenek, a takarmány- és vetőmag-szükségletet összeírják s ha kell, a kormány anyagi támogatásával közös beszerzéséről gondoskodjanak. Minthogy a már engedélyezett vasuti tarifakedvezmények alig lesznek elegendők, ennél fogva szükség esetén kibővítések iránt meg fogják tenni a kellő lépéseket. A mezőgazdasági szeszgyárak befognak vonatni a segélyakcióba, oly képpen, hogy kontingensük legnagyobb részének kitermelésével közrehasználnak a takarmány-szükséglet fedezéséhez. Miután valószínűleg az inségből kifolyólag, nemkülönben a nagy takarmányhiány folytán rendkívüli költségek fognak felmerülni az ország szükségleteinek kielégítésénél

ZÁDOR LAJOS női ruha készítési műtermében elsőrendű gyakorlott varrónok felvételnek

fel fogják hívni a kormányt, hogy rendkívüli pénzeszközökről gondoskodjék. Amennyiben az őszi vetés rendes időben az aszály folytán meg nem történhetné, fel fogják hívni a kormányt és a gazdaközönség figyelmét, hogy kellő őszi gabonavetőmag-készletek a fogyasztásból visszatartassanak. A beruházási kölcsönből fogantatandó munkálatok, a gazdasági munkaszünet idejében minél nagyobb mértékben való eszközölte-tésre fognak törekedni.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület e praktikus intézkedésekért dícséret illeti, mert csak ily hathatós intézkedések révén remélhető, hogy a nép nyomorát némileg csökkenteni lesz lehetséges.

H I R E K.

* Várady Károly bucsuztatása.

Azoknak az ünnepeknek, melyek a kegyestanítórendiek debreceni főgimnáziumának volt igazgatóját, Várady Károlyt székesfehérvári tanterületi főigazgatóvá történt kinevezése alkalmából a debreceniek megtisztelték, tegnap volt az utolsó jelenete. Az új gimnázium dísztermében az iskola növendékei, azoknak szülői és a távozó igazgatóknak sok, sok tisztelője gyűlt egybe, hogy bucsut mondjanak a Várady Károlynak. *Wolafka* Nándor dr. püspök volt az első szónok. Hatalmas, szép beszédben sorolta fel azokat az érdemeket, melyeket Várady a gimnázium fejlesztése körül szerzett. Azután *Unger* Gusztáv kir. ítélőtáblai bíró bucsuzott Váradytól, mint a debreceni társadalom egyik legkiválóbb tagjától. Végül *Irinyi* István dr. ügyvéd mondott meghatározó beszédet. Csaknem könyezve köszönte meg az új főigazgató a feléje hangzó sok üdvözlést és ígérte, hogy örökké emlékezni fog a debreceni közönségre és az itt töltött sok, igazán boldog időre. A jelenlevők éljenzése közben ért véget a szép ünnepély. A szegedi Dugovics Társaság elnöke, *Lázár* György polgármester táviratilag üdvözölte Váradyt, mint a Társaság tagját kitüntető kinevezése alkalmából.

* **Bihar altábornagy Debrecenben.** Bihar Ferenc altábornagy a magyar királyi Bihar honvéd kerület parancsnoka ma városunkba érkezik, hogy a helyben állomásozó 2. honvéd huszár és 3. honvéd gyalog ezredek felett szemlét tartson.

* **Ösztöndíj tanulmányútra.** A Nagy József alapítvány ösztöndíját külföldi tanulmányútra a bizottság mai ülésében *Simon* Imre végzett hittanhallgatónak ítélte oda.

* **Magyariék a Vasárnapi Ujságban.** A *Vasárnapi Ujság* tegnapi száma pompásan sikerült felvételeket hoz Tátrafüredről a szász trónörökösről és gyermekeiről, továbbá egy gyermekbálról, amelyen a kis Magyar Imre muzsikál és Magyariék zenekaráról. A felvételeket *Berger* Jenő amateur esinálta meglepő eredménnyel. *Mezey* Ernő, a kiváló író, a következőket írja a képhez Magyariékról:

A tátrafüredi fürdőéletnek vidámságához nem csekély mértékben járult hozzá a Magyari-testvérek: Kálmán és Imre 17 tagból álló jó zenekara, mely az egész fürdő-idény alatt ott játszott. Mind a két Magyar i gazi muzikus-vér, az apjuk, Imre, szintén zenész volt, ők maguk a debreceni zenedében tanultak. 1880-ban alapítottak zenekart, mely azóta a vidék egyik leghíresebb cigány-bandája lett. Nemcsak állandó tartózkodási helyükön, Debrecenben kedvelik őket, hanem Nagyváradon és vidékén is, többek közt a Tisza-családnak is kedves cigányai. Az ezredévi kiállítás idején három hónapig a debreceni csárdában játszottak s ekkor megismerhette őket a fővárosi közönség is. A múlt ősszel rendezett cigányversenyeken a Népszínházban a bírálóbizottság Magyar Imrét jeles hegedűjátékáért aranyéremmel tüntette ki, a kassai Nemzeti Színházban pedig a múlt év decemberében díszoklevelet, aranyéremet s a kassai jogászoktól ezüst kelyhet nyert a Magyariék zenekara. Az idei egész fürdőidény alatt O-Tátrafüreden játszottak állandó tetszés közben. A két primáson kívül, kik már 25 éve állnak a zenekar élén, egyiküknek, Magyar Imrénél hasonnevű 10 éves kis fia — ki képünkön a két primás között atyjától balra látható — szintén gyakran vezeti a bandát, még pedig oly ügyességgel, hogy bármely felnött muzikusnak is becsületére válnék. A Magyari-testvérek pompás játékát, szép magyar nótáit a szász trónörökös is több ízben élvezettel hallgatta.

* **Zilahi bakák Debrecenben.** Csütörtökön, a hó 8-án megnagyobbodik a városunkban levő katonai legénység száma. A 3. honvéd gyalog ezred Zilahon állomásozó 4. zászlóalja, vagyis a 13., 14., 15. és 16. század e napon vasuton érkezik, hogy a helyben állomásozó 3 zászlóaljjal együtt gyakorlatokat tartson. — Miután a tartalékos és a tényleges legénységgel a péterfiai laktanya és a nyulasi barakok megteltek, a zilahi tiszteket és legénységét magánházaknál fogják elszállásolni. A zilahi honvéd bakák 25-én mennek vissza vasuton Zilahra.

* **Rendjelviselési engedélyek.** A király megengedte, hogy *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkár a porosz koronarend I. osztályát, *Losonczy* Mihály földmiv. miniszteri tanácsos a braunschweyi Henrik rend II. o. középkeresztjét, *Madarassy* Gábor pénzügyminiszteri tanácsos, dohányjövődéki igazgató a japáni Szentkincs-rend II. osztályát, *Szterényi* József kereskedelmi miniszteri tanácsos a porosz királyi koronarend II. osztályát és a svéd Északcsillaga-rend II. o. középkeresztjét elfogadhassa és viselhesse.

* **A házalás rendezése.** Régi kívánságot igyekeznek kielégíteni a kereskedelemügyi miniszter az intézkedéssel hogy rendezze a házalás ügyét. Nemcsak az iparosoknak, hanem a kereskedőknek is régi panasza, hogy a házalás rendkívül károsítja őket, mert ma már nemcsak falvakban, hanem olyan helyeken is folyik a kész iparcikkkel való házalás, ahol rendes kereskedések fedezik a szükségletet. A kereskedelemügyi minisztériumban most folyik az anyaggyűjtés és valószínű, hogy a miniszter a házalási ügy rendezésére nézve rövidesen tárgyalásokba kezd Ausztriával. Ez ügyvel kapcsolatban kívánják rendezni a nyílt piacon való árulás ügyét is, mely szintén nagy károkat okoz a kereskedőknek és iparosoknak.

* **Szerbiába nem kell utlevél.** A belügyminiszter értesítette Debrecen városát, hogy a szerb belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, hogy az Ausztria Magyarország területéről Szerbiába érkező utasoknak, a forgalom és közlekedés megkönnyítésére, nem szükséges utlevéllel bírnok.

* **Lopás a Nagyerdőn.** Szép és dícséretreméltó az előrelátás, kivált ha olyan inséges időknek nézünk elébe mint most, de mégsem dicsérjük azokat, a kik, tegnap délelőtt a nagyerdei főkertész krumpliját megdézsmálták. Körülbelül 7 zsáknyit ástak fel és egy zsákkal hazavisíttek, mikor egy fiatal ember figyelmessé lett rájuk s figyelmeztette a közeli rendőrt. A tettesek észrevették a dolgot s odébb álltak ott hagyva még zsákjokat is — az elemelt krumpli fejében.

* **Az öngyilkos temetése.** Nagy közönség jelenlétében temették el tegnap délután 2 órakor a közkörház hullaházából Kutas Károly kereskedőjét. A halotti beszéd után, a kereskedő ifjak társulatának dalköre énekelt egy gyászdalt. Majd az elhunyt négy barátja a gyászkozsira emelte a koporsót. Kutast a Kossuth utcai temetőbe vitték, ahol a dalkör gyászdala után elhantolták.

* **To'vaj hetes.** Lusztig és Bán fűszerkereskedő cégtől egy idő óta egyre lopták a fűszerneműket. A gyuanu Papp József, a cég hetesére esett. Papp tagadta ugyan a lopást, de Péterfia utcai lakásán 52 korona értékű fűszert talált a rendőrség. A hetest lopás miatt feljelentették.

* **Elgázolt sertés.** Az Eötvös utcán vigan legelt Erdélyi András napszámos sertése. Arra hajtott Szabó Mihály kocsis és a legelésző malacot elgázolta. A szegény, kis malac ott a helyszínen hentes nélkül rőfögte ki ártatlan lelkét. Az elgázolt malac tulajdonosa kártérítésért pert indít Szabó ellen.

* **Asszony háboru.** Rossz szomszédok már régóta özv. Karvai Mihályné meg Faragó Jánosné Könyvtelepi lakosok. Tegnap este megint összepereltek és a veszekedés alatt a beteges szervezetű Korvainé annyira rosszul lett, hogy a rendőrségre kellett szállítani, hol Szalay Béla dr. orvos vette ápolás alá.

* **Új gazdasági tudósítók.** A földmiv. miniszter *Udvarhelyi* Gézárt Deb-

Iskolakönyvek

befoglalások, *passepapouk*, dobozok stb. jutányos árban készülnek.

Antalfy Ferenc

könyvkötő bórdiszmuvesnél Piac-utca 31. városházzal szemben.

bekötését erős lencérna fűzéssel olesó árban; valamint könyvtári és díszes könyvek bekötése, dísz albumok, vázlatkönyvek bőrvésetű, plüsch és selyem alkalmi ajándéktárgyak női kézimunka

racsn, G. Tóth Jánost Hajdusoboszló
Hj. Gaál Ferencot Hajduböszörmény vá-
ros határára és Hadházy Ferencot a
hajduböszörményi járásba a gazdasági
tudósítói tiszttel bizta meg.

x. Iskolai növendékek részére füze-
tek, körzők, rajztáblák, vonalozók, festő-
kek, zsebkések stb. különféle iskolai
szerek egyedüli nagyraktára a legolcsóbb
árakban Pongrácz Géza papirraktárában
Piac-utca 7. Bika szálloda mellett.

* Tankönyvek bekötését Dávidházy
Kálmán könyvkötészet Fűrészker-utca
9. szám alatt a legjobb kivitelben, leg-
olcsóbban készíti. — Ugyanott minden
könyvkötészeti és műipari munkák leg-
újabb ízlés szerint készíttetnek.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti
festészeti és fénykép nagy-
tási műterme Piac-utca 44.
dr. Ujfalu-sy-ház. Állandó
fényképkiallítás a műterem
kapubejárataánál levő kira-
katban.

x Legjobb szabású férfi divat ingek
1 frt 5 7 frt. és 2 frt. 2. 50. Feketénél.

Ma este az Arany Bika ká-
véházban Rácz Károly zenekara
játsszik.

Szegény cseléd.

A cselédek gyűlést tartottak
Kassán a napokban. Erősen
kikeltek a rabszolgatartók a
gazdák ellen és elhatározták,
hogy szervezkednek. Ime; egy
kép a szervezkedés után.

Az ur: Kedves Juci, ha meg nem
sértem, tiszteljen meg egy pohár viz át-
nyújtásával. Fogadja érte előre is hálás
köszönetemet.

Juci (szobaleány): Kell a maga kö-
szönete a fenének. Ha azt hiszi vén ken-
guru, hogy engem lekenyerez az udva-
riasságával, hát akkor mindjárt fel is
akaszthatja magát.

Az ur: Bocsanatot kérek, ha talán
kéresemmel alkalmatlan lettem volna, de
tessék elhinni, nem tehetek másként,
Végre is — inni muszáj és a feleségem
nem elég gyakorlott még abban, hogy a
magácskáéhoz hasonló művészi gráciával
törje össze a poharaimat.

Juci: Ugy látom vén trokli, hogy
maga frochiroz engem. Ugy kupán haji-
tom magát, de úgy, hogy no. Én, a cse-
lédtartó gazdák egyik fehér rabszolgája,
felelemem súlyos szavamat és beleharso-
gom a maga siket fülébe a kor intő szó-
zatát.

Az ur: Édes, gyönyörű Jucikám,
az isten áldja meg, ne haragudjon rám.
Odaajándékozom magának a feleségem
új kalapját csak ne vakargassa tovább a
fejemet.

Juci: Kell az ördög sánta felesé-
ginek az a maskarádé. Az én feltételeim
a következők.

Először: Legeslegelőször maga csak
akkor kér tőlem valamit, amikor jóked-
vem jelül pirosra van állítva a szemá-
forom.

Másodszor: a kis szalonban este
tiz órától kezdve én fogadok, amikor is
maga feleségétől együtt aludni tartozik,
horthyognia azonban csak moll hangnem-
ben és csakis szordinával szabad.

Harmadszor; nappali szükségleteim-
ről gondoskodom magam — éjjeli szük-
ségleteim felől viszont maga gondosko-
dik. Ha nem tetszik — nem tetszik
Érti vén pupák?

Az ur: Oh hogyné érteném édes

Jucikám. Könnyű felfogású fiu vagyok
én. Ha nem mégis arra kérem, messe
fel a szemeimre nehezedő hályogot és
mondja meg nekem, mi a cseléd hi-
vatása.

Juci: Hajlandó vagyok világosságot
ereszteni a maga fejibe. A cseléd hi-
vatása már ezen a világon bizonyítani Krisz-
tus urunk szavát: az elsőkből lesznek az
utolsók. A cseléd hivatása a háznép ne-
velése illem és jó módor tekintetében;
a cseléd köteles a ház felnőtt fiait csak
testén keresztül engedni át a romlásnak,
a cseléd az ingó arany és ezüstneműk
őre, a cseléd vezeti házat, a cseléd vezet
mindent, a cseléd (zokogva) a szegény
nyumorult, számkivetett cseléd.

Az ur (szintén zokogva): Juci, Juci,
maga megreprezti a szívemet.

no.

TÁVIRATOK.

A japán orosz háború.

Tokió, szeptember 4. A harcok
Liaojang és Mukden közt szakadatlanul
folynak.

Páris, szept. 4. A Havas ügynökség
jelenti Saingonból, hogy a Diana orosz
cirkáló parancsnoka az orosz admirálisól
rendeletet kapott, hogy a cirkálót lefegy-
verezze.

Pétervár, szept. 4. Alexejewet az 5.
kelet-sibériai v. zászlóalj őrnagyát „Ren-
nenkampf vezérőrnagyot és Fock vezér-
őrnagyot az ellenség előtt tanusított ki-
tűnő magatartásukért altábornagyká
nevezték ki. Linevics tábornokot kitűnő
magatartásáért gyalogsági tábornokká
nevezték ki.

Az új zsidótörvény Orosz- országban.

Pétervár, szept. 4. Egy cári rende-
let a zsidótörvény általános revíziójáig a
következőképen intézkedik a zsidók tar-
tozkodási jogára nézve: Az a tilalom,
hogy zsidók a kitelepedési zónán belül a
városokon és mezővárosokon kívül nem
telepedhetnek le, — nem nyer alkalma-
zást magasabb műveltségű zsidóknál,
azok feleségénél és gyermekeinél, az első
céhhez tartozó kereskedőknél és család-
juknál, oly kereskedőknél, kik 15 éven
át az első céhbe tartoznak, kézművesek-
nél, amíg mesterségüket folytatják és
volt altisztelnél. Ezeknek a zsidóknak
megengedték, hogy a városon és mező-
városokon kívül ingatlanokat béreljenek
ugy lakásra, mint kereskedelem és ipar
üzésére. Magasabb műveltségű és fedd-
hetlen előéletű zsidók mindenütt folytat-
hatnak kereskedelmet és ipart anélkül,
hogy 5 éven át a letelepdesi zónán
belül az első céhhez tartoztak volna, e
zónán kívül beléphetnek a kereskedő
osztályba. Az első céhhez tartozó zsidó
kereskedők, akik nem teljes tiz éven át
teljesítették mint ilyenek fizetést, a
belső kormányzóságokban ismét belép-
hetnek ebbe a céhbe anélkül, hogy ismét
öt évig fizessenek a letelepdesi zónában
az első céhbe.

Zsidók, akik ha félbezakitással is tiz
éven át a letelepdesi zónán kívül meg
voltak adóztatva az első zónában, jogot
szereznek, hogy a belső kormányzósá-
gokban beléphessenek a városok kötelé-
kébe és családjaikkal együtt az egész
birodalomban éljenek. Oly zsidók, a kik
a kereskedelmi tanácsos vagy ipartaná-
esoscimet kapták, családjaikkal az egész
birodalomban élhetnek, nem véve ki a
letelepdesi zónák falvait sem. Zsidók,
akik a távol keleten résztvettek a hábo-
ruban és kitüntetések kaptak és az ak-

tív szolgálatban kifogástalanul viselték
magukat, jogot nyernek egész birodá-
lomban élni. — Magasabb művelt-
égű vagy a kereskedelmi tanácsos, vagy
partanácsos címmel felruházott zsidók
népei életfogytiglan jogot nyernek, hogy
az egész birodalomban éljenek, fiuk
nagykorúságukig vagy felsőbb iskolai
tanulmányaik befejezéséig, leányaik pedig
férjhezmenetelükig. Az ellenőrző hatóság-
gok összes intézkedései, amelyek a zsi-
dóknak a belső kormányzóságok városaiba
a kereskedő vagy kispolgári osztályba
való belépésre vonatkozólag történtek,
hatályban maradnak, még ha törvény-
telenül hozattak is meg. Az új intézke-
dések nem nyernek alkalmazást oly vidé-
ken, ahol a zsidókra nézve különös in-
tézkedések állanak fenn.

Berzeviczy Kassán.

Kassa, szept. 4. Ma délelőtt 9 óra-
kor a kassai püspökség százéves évfor-
dulójának emlékére a dombon ünnepé-
lyes mise volt, amelyet Bubicz püspök
celebrált. A misén jelen voltak Berzeviczy
kulturminiszter, Pécsy főispán, Münszter
polgármester, a megyei és városi tör-
vényhatóságok fejei, a katonai, egyházi
világi méltóságok. 11 órakor a miniszter
a főispán hivatalos helyiségében fogadta
a küldöttségeket, számszerint 18-at, kö-
tük az egyházak, tanintézetek, a várme-
gye, az államépítészeti hivatal, az aka-
adémia, a muzeum és a Kazinczy kör
küldöttségeit. Délután meglátogatta a
közintézeteket. A miniszter este 9 órakor
Budapestre visszautazott.

Hajójáratok a Tiszán.

Budapest, szept. 4. A magyar fo-
lyam és tenger hajózási r. t. igazgató-
sága közhírré teszi, hogy a tiszai menet-
rendszerű hajójáratokat Csongrád és Sze-
ged között f. é. szeptember 5-én Szeged-
ről felfelé esedékes menettel, Csongrád
és Szolnok között pedig a f. é. szeptem-
ber 6-án Csongrádról felfelé esedékes
menettel a személy és áruforgalom lebo-
nyolítására ismét megindítja.

A kolera.

Pétervár, szept. 4. Hivatalosan je-
lentik, hogy a kolera a transzbajkái ter-
ületen nem terjed a járvány terjeszté-
sének megakadályozására további intéz-
kedéseket tettek.

Végzetes összeütközés.

St.-Louis, szept. 4. Egy keresztut-
nál egy városi vasuti kocsit összeütközött
egy vasuti kocsival, miközben hét ember
meghalt és 25 megsebesült.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével
ajánlják kitűnő minőségű
fiu és leány fehérneműket

harisnya, kötények, matracok,
paplanok stb. stb. nagy raktárát.
Intézetbeli növendékek-
nek előírás szerint.

Határozott árak!

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

A MAGYAR és a VILÁGIRODALOM KINGSESHÁZA

a klasszikusok első és egyetlen magyar nyelvű szövegképes kiadása.

szerkesztője Radó A. a kiváló író és műfordító Kiadója LAMPEL R.

(Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkeres.

Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

ötven diszes kötet, a klasszikusok arany dombornyomású arcképeivel.

évente legalább 6 kötetes sorozatokban jelennek meg.

bevezetéseit a legjelesebb magyar írók és esztétikusok készítik.

Bevezetések szerzői: *Ábrányi E., Alexander B., Ambrus Z., Angyal D., Bánóczy J., Balassa J., Beöthy Zolt., Dóczy L. báró, Endrődi S., Ferenczi Z., Haraszt Gy., Hegedűs L., Hevesi S., Ignótus Junius (Zilahi K. Béla), Kossuth F., Mikszáth K., Négyesy L., Palágyi M., Radó A., Rákosi J., Riedl Frigyes, Szász K., Váczy J., Váradi A.*

művészeti vezetője Hegedűs László festőművész.

illusztráló művészgárdája a magyar festőművészek legjobbjai közül félezer egész oldalas eredeti illusztrációval gazdagítja a gyűjteményt.

elsőrangu külföldi művészek remek illusztrációinak egyedül jogositott reprodukcióit közli.

illusztráló magyar művészei: *Benczur Gy., Bihari Sándor, Csók I., Éder Gy., Feszty A., Garay A., Gergely I., Hári Gy., Hegedűs L., Jászai J., Jendrassik J., Karlovsky B., Lotz K., Márk L., Mihálik D., Nagy Zs., Neogrady A., Olgyai F., Réthy L., Stein J., Székely B., Szilányi L., Telegdy L., Tull O., Udvary G., Vágó Pál, Wagner S. és Zichy M.*

első tizennégy kötete már megjelent.

I-II. kötete: *Petőfi S. összes költem.*

Bevezette: *Ferenczi Z., Neogrady A., Telegdy L. és Tull O.* képeivel.

III-IV. kötete: *Kisfaludy S. összes költeményei.*

Bevezette: *Junius, Neogrady Antal, Réthy Lajos, Telegdy László és Tull Ödön* képeivel.

V. kötete: *Shakspere Remekei I.*

Coriolanus, Othello, Romeo és Julia. Bevezette: *Alexander B.* Gilbert angol művész képeivel.

VI. kötete: *Moliére Remekei I.*

A fősvény, Dandin Gy. A kényeskedők. Botsinálta doktor. Bevezette: *Haraszt Gyula.* Kiváló francia művészek és *Gergely Imre* magyar festőművész képeivel.

VII. kötete: *Tóth K. válog. költeményei.*

Bevezette: *Endrődi S., Neogrady A., Telegdy L. és Tull O.* képeivel.

VIII. kötete: *Berzsenyi Dániel munkái.*

Sajtó alá rendezte: *Bánóczy József.* Bevezette: *Váczy János, Gergely Imre, Mihálik D., Szilányi L., Telegdy L. és Tull O.* képeivel.

IX. kötete: *Madách I. válog. munkái.*

Bevezette *Palágyi Menyhért, Zichy Mihály* illusztrációival.

X. kötete: *Kossuth L. válog. munkái.*

Bevezette és sajtó alá rendezte *Kossuth F.* Rajzokkal és arcképekkel.

XI. kötete: *Homeros Iliásza.*

Fordította és bevezette *Kemenes (Kempf) József.* Preller világhírű illusztrációival.

XII. kötete: *Schiller költeményei.*

Fordította és bevezette *Dóczy Lajos, Benczur Gyula, Lotz Károly, Wagner Sándor* és számos külföldi festőművész illusztrációival.

XIII. kötete: *Tóth Ede munkái.*

Bevezette *Garay Ákos* festőművész képeivel.

XIV. kötete: *Kisfaludy K. munkái I.*

Sajtó alá rendezte és bevezette *Bánóczy József, Éder Gyula, Hegedűs László, Neogrady Antal, Stein János, Szilányi Lajos* és *Tull O.* képeivel.

egyes kötetei külön-külön is kaphatók

6 korona bolti áron, a IX. és X. kötet kivételével.

első tizennégy kötete 3968 oldal (373 iv) és 255 művészi illusztráció. A legolcsóbb és legértékesebb házi könyvtár és házi képtár. Ötven vaszkos kötet. Ára diszkótsben 250 kor. Megrendelhető csekély részletfizetésre a **Lampel-Wodianer-féle**

és bármely más könyvkereskedésben. Megrendelésnél pontosan kikötendő a klasszikusok első magyar szövegképes kiadása.